
Phá giá đồng Mỹ Kim

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Từ gần 100 năm nay, sau khi đế quốc Anh suy đồi và tiền sterling của Anh mất giá trị, đồng Mỹ Kim của Hoa Kỳ đã trở thành tiền tệ lưu hành rộng rãi trên toàn cầu và được chấp nhận hầu như trên mọi quốc gia. Nhưng địa vị độc nhất vô địch thủ của đồng Mỹ Kim đã bắt đầu lung lay với cuộc đại suy thoái kinh tế toàn cầu hiện tại và như đồng sterling của Anh ngày xưa, Mỹ Kim sẽ đi vào con đường phá giá trong những năm sắp đến.

Một trong những lý do của khủng hoảng kinh tế gần đây là vì vai trò độc nhất vô nhị của Mỹ Kim. Khi tất cả mọi trao đổi, mậu dịch trên toàn cầu đều được tính bằng đô la, tiền để dành và đầu tư của thế giới đổ dồn vào Hoa Kỳ vì đô la mạnh và an toàn nhất. Điều đó đã đưa đến kết quả là Hoa Kỳ có khả năng in tiền vô giới hạn để tài trợ những thâm thủng về mậu dịch và ngân sách của mình, không có quốc gia nào ngăn trở được! Bất cứ một quốc gia nào khác khi bị thâm thủng ngân sách hay tiêu xài quá đáng, nhập cảng nhiều hơn xuất cảng, khi đi vay nợ tại cơ quan Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế IMF sẽ phải chịu nhiều điều kiện khắt khe và chỉ được cho vay ít ỏi. Nhưng Hoa Kỳ khi thiếu tiền, chỉ việc in ra thêm tiền Mỹ Kim, các quốc gia khác hoan hỉ mua giấy nợ công khổng lồ phiếu bằng Mỹ Kim, hay các nhà đầu tư đổ xô vào mua Treasury bills trên thị trường chứng khoán, sẵn sàng tài trợ vô hạn định cho chính phủ Hoa Kỳ, chỉ vì tin tưởng vào đồng đô la mạnh và giữ giá trị.

Trong vòng 30 năm qua, dân Mỹ tiêu xài quá trớn, mức tiêu thụ là 2/3 tổng sản lượng quốc gia, chính quyền Mỹ tiếp tục thâm thủng ngân sách trầm trọng. Nhưng chỉ vì đồng Mỹ Kim là tiền tệ được tin tưởng, các quốc gia và các nhà đầu tư đổ tiền vào Hoa Kỳ, tạo ra lãi xuất quá thấp, gia tăng mức tiền tệ lưu hành, cộng với chính quyền lơ là không kiểm soát, đã tạo ra môi trường cho Wall Street làm bậy, gây ra quả bóng về địa ốc và sụp đổ của tín dụng dựa trên giá trị

của nhà cửa bị thổi căng phồng quá đáng. Vì thế vai trò tối thượng của đồng Mỹ Kim đã được nhận xét là đóng góp phần không nhỏ vào cuộc khủng hoảng hiện tại.

Nhưng với mức thâm thủng ngân sách hiện tại càng ngày càng nhiều, trong năm nay là 1 trillion, mỗi năm mỗi tăng, có thể trong một hai thập niên nữa, mỗi năm sẽ thâm thủng lên đến 5 trillion như chơi! Mức nợ quốc gia càng ngày càng vĩ đại, nếu mức thâm thủng không giảm, hiện nay nợ 5 trillion, ít lâu nữa sẽ lên đến 50 trillion dễ dàng! Dân Mỹ lúc đó sẽ chỉ còn đi làm để trả nợ cho các quốc gia chủ nợ, không còn tiền ăn! Dĩ nhiên điều này không chấp nhận được. Và cách thức giải quyết tốt nhất chính là phá giá đồng Mỹ Kim! Điều này chính quyền Obama hiện tại không nhắc nhở gì đến, ngoài miệng vẫn nói mẽ là muốn giữ cho đồng Mỹ Kim mạnh, để giữ thể diện quốc gia. Nhưng bề trong, con đường phá giá đồng Mỹ Kim là con đường đã chọn để thi hành, để giúp cho qua cơn đại suy thoái này, cũng như để hồi phục kinh tế lại bằng cách gia tăng xuất cảng. Vì khi đồng Mỹ Kim bị mất giá, hàng hóa làm tại Hoa Kỳ bán ra sẽ rẻ hơn và bán được nhiều hơn, giúp cho thăng bằng lại cán cân mậu dịch. Một điều lợi khác là khi tiền Mỹ Kim bị mất giá, đây là hình thức quít nợ công khai những danh chính ngôn thuận, chủ nợ như Trung Hoa, Nhật, Saudi Arabia chỉ ngậm bồ hòn làm ngọt. Vì nếu như đồng Mỹ Kim mất giá chỉ còn nửa giá trị so với khi trước, số tiền nợ Trung Hoa hiện nay lên đến 1 trillion, khi đồng Mỹ Kim bị phá giá, sẽ chỉ còn chừng 500 triệu Mỹ Kim, có nghĩa Hoa Kỳ quít nợ của Tàu được một nửa, chủ nợ Tàu chỉ còn nước tự đấm ngực, sao lại dùng tiền thặng dư của mình đổ vào mua toàn Treasury bonds của Mỹ để bây giờ bị chạy làng quít trắng trợn!

Trong những tuần lễ gần đây, đồng đô la đã tiếp tục mất giá trên thị trường trao đổi tiền tệ. Nhất là khi các quốc gia sản xuất dầu hỏa nói đến chuyển không nhận Mỹ Kim là tiền để mua bán như hiện nay, muốn dùng một loại tiền tệ khác, hay một thủ tổng hợp các thủ tiền tệ mạnh

nhất hiện nay. Đây chính là lý do tại sao giá dầu hỏa tăng lên trong khi nhu cầu tiêu thụ vì suy thoái kinh tế vẫn suy giảm. Chỉ vì các nhà đầu tư thấy tiền đô la mất giá, muốn giữ trong tay những gì có giá trị thực sự, không phải là tờ giấy lộn như đồng Mỹ Kim có triển vọng đang biến thành! Cũng như giá vàng lên đến mức kỷ lục 1,060 một oz, chỉ vì ai cũng thấy vàng mới giữ được giá trị khi đô la mất giá.

Hiện nay nhiều người đang nói đến một thủ tiền tệ tổng hợp để thay thế đồng Mỹ Kim trong các trao đổi mậu dịch quốc tế. Thủ tiền này dựa trên tiền do Quỹ Tiền Tệ Quốc Tế phát hành gọi là SDR (Special Drawing Rights), là tiền tổng hợp của đồng đô la, euro, yen và pound của Anh. Tháng tư năm 2009, nhóm G-20 gồm 19 quốc gia và đại diện của Liên Hiệp Âu Châu đã chấp thuận để tạo ra 250 tỷ Mỹ Kim bằng SDR để giúp giải quyết cuộc khủng hoảng tín dụng. Nhưng với chiều hướng đô la mất giá hiện nay, áp lực đang tăng lên để IMF phát hành thêm SDR thành 1 trillion và sửa soạn để có thể thay thế Mỹ Kim trong mậu dịch quốc tế.

Một điều ngăn trở lớn cho thị trường về tiền tệ và cho kinh tế toàn cầu là sự nhúng tay của chính quyền Trung Hoa vào sự trao đổi tiền quan của Tàu trên thị trường. Trong khi những thứ tiền như euro, yen, pound được trao đổi tự do và để mặc thị trường xác định giá trị, chính quyền Trung Hoa can thiệp để giữ tiền quan hay còn gọi là renminbi (nhân dân tệ) để ở mức không thay đổi là 1 đô la ăn 7 quan, không cho lên xuống tự do theo thị trường. Lý do chính quyền Tàu cộng giữ tiền quan theo đô la không cho lên xuống là vì để giữ cho hàng hóa được rẻ để xuất cảng sang Hoa Kỳ bán cho dễ. Nếu để tiền quan lên giá so với Mỹ Kim, Trung Hoa sẽ bị thiệt hại nhiều về xuất cảng và làm chậm mức phát triển. Đúng ra với mức kinh tế mạnh của Trung Hoa hiện nay, đồng quan nếu thả lỏng sẽ tăng giá trị nhiều, ít ra từ 20-40% so với đồng Mỹ Kim. Nhưng chính quyền Tàu can thiệp trực tiếp trên thị trường, mua đồng đô la và bán ra đồng quan để không cho lên

---

xuống. Hậu quả là Trung Hoa bắt buộc phải giữ tiền đô la, làm chủ nợ của Hoa Kỳ dù muốn dù không!

Trong khi đó Hoa Kỳ tuy ngoài miệng đòi Trung Hoa phải thả lỏng tiền tệ để đồng quan lên giá. Nhưng cũng không dám làm quá tay. Lý do là nếu áp lực mạnh quá, Trung Hoa không mua công khố phiếu nữa, Hoa Kỳ sẽ gặp khó khăn ngay. Vì bán Treasury bonds không có Trung Hoa mua, sẽ phải tăng lãi suất để dụ quốc gia khác mua, lãi suất tăng sẽ làm phục hồi kinh tế khó khăn hơn. Đây là chưa nói Trung Hoa có thể chơi Hoa Kỳ bằng cách đem 1 trillion công khố phiếu đang giữ đem bán hết, lúc đó kinh tế Hoa Kỳ sẽ chơi với nguy vì mọi thị trường sẽ náo loạn. Dĩ nhiên Trung Hoa sống vì bán đô sang Hoa Kỳ, nếu cạn tài ráo máng đòi bán hết số nợ, sẽ chính mình bị thiệt hại nặng hơn. Nên dù có hăm hè nhau đến đâu đi nữa, Trung Hoa cũng không dám giở trò chơi Hoa Kỳ thẳng thừng. Trừ khi có chiến tranh giữa hai nước xảy ra, lúc đó mọi ngón đòn sẽ được tung ra xài hết!

Hiện nay chính quyền Obama tiếp tục lờ đi, không nói đến những vi phạm của Trung Hoa là can thiệp không cho thả lỏng tiền quan. Vì trên phương diện chính trị và ngoại giao, Hoa Kỳ cần đến sự ủng hộ của Trung Hoa trong vấn đề đối phó với tham vọng nguyên tử của Iran, cũng như Hoa Kỳ cần Trung Hoa để ngăn chặn Bắc Hàn. Tuy nhiên nếu kinh tế Hoa Kỳ hồi phục quá chậm và nạn thất nghiệp tiếp tục tăng lên hơn 10%, những áp lực sẽ đến từ phía nghiệp đoàn hay từ những Thượng Nghị Sĩ và dân biểu của Dân Chủ để bắt Trung Hoa phải tăng giá trị tiền quan và giảm xuất cảng sang Hoa Kỳ, nhằm giữ công việc cho dân chúng Mỹ. Chiều hướng bảo vệ thị trường nội địa và ngăn chặn tự do mậu dịch này sẽ rất nguy hiểm vì như kinh nghiệm của thời Great Depression cho thấy, cuộc đại khủng hoảng kinh tế thời đó trở thành trầm trọng hơn nhiều khi các quốc gia trên thế giới thi nhau bảo vệ thị trường, phá giá tiền tệ và ngăn chặn mậu dịch để giữ việc làm cho dân.

Nhưng nhận biết là một điều, thi hành là chuyện khác. Với chiều hướng phá giá đồng Mỹ Kim như hiện tại đang xảy ra, có thể một chu kỳ mới với các quốc gia khác để giữ thị trường cũng thi nhau phá giá tiền tệ của mình là điều rất dễ xảy ra. Cũng như sự ngoan cố của Trung Hoa, chỉ biết nhắm mắt lo xuất cảng để thủ lợi, không quan tâm đến những quốc gia khác, rất dễ đem đến những biện pháp trả đũa, không phải chỉ tại Hoa Kỳ nhưng tại Tây Âu và các nước khác và đưa đến một chu kỳ chơi qua chơi lại, gây thêm thiệt hại cho kinh tế toàn cầu chưa ra khỏi kỷ đại suy thoái hiện tại.

Tóm lại, tiền Mỹ Kim đang trên đường phá giá. Lý do chính là vì địa vị độc tôn của Hoa Kỳ đã bị lung lay. Những ảnh hưởng của sự phá giá đồng Mỹ Kim trên phương diện kinh tế và ngay cả trên phương diện chính trị địa dư toàn cầu sẽ diễn biến ra sao, điều đó chỉ thời gian mới có câu trả lời chính xác được.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng
www.nguyendinhphung.com